

Stjórnsýsluréttur fyrir starfsmenn stjórnsýslu ríkisins, ráðuneyta og stofnana, Reykjavíkurborgar og annarra sveitarfélaga - námskeið 28. janúar – 5. mars 2019.

Í fimmtánda skiptið býður Stofnun stjórnsýslufræða og stjórn mála við HÍ, í samstarfi við forsætisráðuneytið, Reykjavíkurborg og Félag forstöðumanna ríkisstofnana, upp á sex vikna námskeið um stjórnsýslulögin og stjórnsýslurétt fyrir þá starfsmenn ríkisins (ráðuneyta og ríkisstofnana) og starfsmenn sveitarfélaga, sem koma að meðferð mála og undirbúningi ákvarðana í stjórnsýslunni. Þótt námskeiðið sé fyrst og fremst ætlað ólöglærðum getur það einnig nýst lögfræðingum til upprifjunar. Nemendur munu lesa kennslurit, hlýða á fyrirlestra, taka þátt í umræðum og leysa verkefni sem farið verður sameiginlega yfir í tímum.

Kennarar: Umsjónarmaður er Hafsteinn Þór Hauksson dósent við Lagadeild Háskóla Íslands. Aðrir kennarar eru Tryggvi Gunnarsson, umboðsmaður Alþingis, Særún María Gunnarsdóttir skrifstofustjóri hjá umboðsmanni Alþingis og Oddur Þorri Viðarsson lögfræðingur hjá forsætisráðuneytinu.

Kennsluefni: Innifalið í námskeiðsgjöldum eru ljósrituð kennslugögn, en nemendur afla sjálfir fræði- og kennslurita, sem líklega eru flest til hjá viðkomandi stofnun eða fást keypt í Bóksölu stúdenta (sjá lista hér að neðan).

Tímasetning: Kennt verður í alls 54 kennslustundir, í 12 skipti tvisvar í viku á mánudögum og miðvikudögum milli kl. 13:00- 16:00. Námskeiðið hefst 28. janúar og lýkur 5. mars.

Staðsetning: Kennt verður í húsnæði Menntavísindasviðs HÍ við Stakkahlíð, í stofu H 204.

Á námskeiðinu verður farið yfir málsmeðferðarreglur sem notaðar eru við töku stjórnvaldsákvarðana á fyrsta stjórnsýslustigi. Helstu lög sem kennd verða eru stjórnsýslulög nr. 37/1993 og upplýsingalög nr. 140/2012 auk þess sem gerð verður grein fyrir ýmsum óskráðum meginreglum stjórnsýsluréttarins.

Meginmarkmið námskeiðsins er að nemendur öðlist skilning og nái tókum á helstu réttarreglum um meðferð stjórnsýslumála þar sem taka á stjórnvaldsákvarðanir. Því meginmarkmiði má skipta upp í tvö undirmarkmið:

1. Þekking / skilningur

- Að nemendur þekki meginhugtök stjórnsýsluréttarins
- Kunni þær meginreglur sem stjórnsýslukerfi ríkisins er byggt á.
- Kunni þær málsmeðferðarreglur sem fylgja ber við töku stjórnvaldsákvarðana.
- Öðlist innsýn í meginvandamál stjórnsýslunnar við meðferð stjórnsýslumála og geri sér grein fyrir þeim leiðum sem eru færar til þess að leysa þau.

2. Færni / leikni

- Nemendur nái valdi á því að beita málsmeðferðarreglum stjórnsluréttarins.
- Nemendur gera raunhæf verkefni sem farið verður yfir í tíma.
- Nemendum ber að taka virkan þátt í umræðum í tímum.

Námsefnislisti: Birt með fyrirvara um breytingar:

Bækur og bókahlutur:

- 1) Páll Hreinsson: Stjórnslulögin – skýringarrit, Reykjavík 1994.
- 2) Starfsskilyrði stjórnvalda. Forsætisráðuneytið, Reykjavík 1999. (Skýrslan er aðgengileg á www.althingi.is/altext/125/s/0376.html.)
- 3) Fjölrit með völdum greinum um stjórnslurétt. (Fjölritinu verður dreift í upphafi á námskeiðinu í ljósríti – önnur rit útvega nemendur sér sjálfir.)

Kennsluáætlun:

1. kennsludagur; mánudagurinn 28. janúar kl. 13.00-16.00

Kennari: Hafsteinn Þór Hauksson, dósent við lagadeild Háskóla Íslands.

Lýsing: Í upphafi kynnir Hafsteinn Þór Hauksson uppbyggingu námskeiðs, lesefni og aðra þætti. Því næst verður fjallað um gildissvið stjórnslulaga. Til hvaða aðila taka lögin? Til hvaða athafna taka lögin?

Lesefni: Páll Hreinsson: Stjórnslulögin – Skýringarrit, 41-53.

2. kennsludagur; miðvikudagurinn 30. janúar kl. 13.00-16.00

Kennari: Hafsteinn Þór Hauksson, dósent við lagadeild Háskóla Íslands.

Lýsing: Hugtakið aðili máls og valdmörk stjórnvalda.

Lesefni: Páll Hreinsson: Stjórnslulögin – Skýringarrit, 50-53 og 55-88, og Páll Hreinsson: Valdmörk stjórnvalda. Grein sem birt var í Tímariti lögfræðinga 2005. Verður dreift til nemenda í fjölriti.

3. kennsludagur; mánudagurinn 4. febrúar kl. 13.00-16.00

Kennari: Hafsteinn Þór Hauksson, dósent við lagadeild Háskóla Íslands.

Lýsing: Hæfisreglur stjórnslulaga.

Lesefni: Páll Hreinsson: Stjórnslulögin – Skýringarrit, 55-57 og 65-88, sem og valin álit umboðsmanns Alþingis og dómar Hæstaréttar, sem vísað verður til fyrir tímann.

4. kennsludagur; miðvikudagurinn 6. febrúar kl. 13.00-16.00

Kennari: Tryggvi Gunnarsson, umboðsmaður Alþingis.

Lýsing: Tryggvi mun fjalla með almennum hætti um stjórnslukerfið, hlutverk og ábyrgð stjórnvalda, helstu réttarreglur sem á reynir við framkvæmd stjórnslu, stjórnslulögin og aðdraganda að setningu þeirra.

Lesefni: Páll Hreinsson: Stjórnslulögin – Skýringarrit, 19-40.

5. kennsludagur; mánudagurinn 11. febrúar kl. 13.00-16.00

Kennari: Særún María Gunnarsdóttir, skrifstofustjóri hjá umboðsmanni Alþingis.

Lýsing: Upphaf stjórnslumáls. Leiðbeiningarskylda stjórnvalda. Málshraðareglan. Svarreglan.

Lesefni: Páll Hreinsson: Stjórnslulögin – Skýringarrit, 91-104 og 181-182. Hafsteinn Dan Kristjánsson og Særún María Gunnarsdóttir: Skýrleikareglan og svarreglan í stjórnslurétti, bls. 277-293, birt í Afmælisriti Tryggva Gunnarssonar 2015. Verður dreift í fjölriti.

6. kennsludagur; miðvikudagurinn 13. febrúar kl. 13.00-16.00

Kennari: Særún María Gunnarsdóttir, skrifstofustjóri hjá umboðsmanni Alþingis.

Lýsing: Rannsóknarreglan.

Lesefni: Páll Hreinsson: Stjórnsýslulögin – Skýringarrit, 105-117. Valin álit umboðsmanns Alþingis.

7. kennsludagur; mánudagurinn 18. febrúar kl. 13.00-16.00

Kennari: Særún María Gunnarsdóttir, skrifstofustjóri hjá umboðsmanni Alþingis.

Lýsing: Andmælaþreglan.

Lesefni: Páll Hreinsson. Stjórnsýslulögin – Skýringarrit, 161-206. Valin álit umboðsmanns Alþingis.

8. kennsludagur; miðvikudagurinn 20. febrúar kl. 13.00-16.00

Kennari: Særún María Gunnarsdóttir, skrifstofustjóri hjá umboðsmanni Alþingis.

Lýsing: Ákvörðunartaka í stjórnsýslumáli, rökstuðningur stjórnvaldsákvæðana, birting og kæruleiðbeiningar.

Lesefni: Páll Hreinsson: Stjórnsýslulögin – Skýringarrit, 207-236.

9. kennsludagur; mánudagurinn 25. febrúar kl. 13.00-16.00

Kennari: Oddur Þorri Viðarsson lögfræðingur hjá forsætisráðuneytinu.

Lýsing: Upplýsingaréttur

Lesefni: Upplýsingalög nr. 140/2012 ásamt greinargerð sem og valdir úrskurðir úrskurðarnefndar um upplýsingamál, Páll Hreinsson: Stjórnsýslulögin – Skýringarrit, 161-206 og Páll Hreinsson: „Upplýsingaréttur aðila stjórnsýslumáls“, sem dreift verður til nemenda.

10. kennsludagur; miðvikudagurinn 27. febrúar kl. 13.00-16.00

Kennari: Oddur Þorri Viðarsson lögfræðingur hjá forsætisráðuneytinu.

Lýsing: Upplýsingaréttur. Í tímanum verða jafnframt nokkur raunhæf verkefni kynnt fyrir nemendum.

Lesefni: Sama og síðast.

11. kennsludagur; mánudagurinn 4. mars kl. 13.00-16.00

Kennari: Hafsteinn Þór Hauksson dósent við lagadeild Háskóla Íslands.

Lýsing: Farið yfir raunhæf verkefni og þau rædd.

12. kennsludagur; þriðjudagurinn 5. mars kl. 13.00-16.00

Kennari: Hafsteinn Þór Hauksson dósent við lagadeild Háskóla Íslands.

Lýsing: Málefnaleg stjórnsýsla. Lögmatísreglan og þjónustugjöld. Upprifjun.